

Ympäristöministeriö

kirjaamo@ym.fi

Pekka.Lukkarinen@ym.fi

Viite: Lausuntopyyntö 22.11.2016

Asia: LUONNOS YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETUKSEKSI RAKENNUKSEN
KÄYTTÖTURVALLISUUDESTA JA LUONNOS OHJEEKSI RAKENNUKSEN
KÄYTTÖTURVALLISUUDESTA

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry esittää luonnoksista lausuntonaan seuraavaa. Yhdistyksellä on ollut käytössään Vantaan kaupungin rakennusvalvonnassa laadittu lausunto. Siinä esitettyjä, yhdistyksen kannattamia huomioita ei tässä lausunnossa kaikilta osin toisteta.

ASETUS

Viime aikoina valmistelluissa asetuksissa, kuten aiemminkin, on yleensä ollut asetusten alussa termien määritelmiä. Vaikka käyttöturvallisuusasetus sisältää monien muiden asetusten kanssa yhdenmukaisia käsitteitä, ei haitaksi olisi, että myös tässä asetuksessa keskeiset asetuksen käsitteet on määritelty.

1 § Soveltamisala

Luonnoksessa on asetuksen noudattamisvelvoite osoitettu hankkeeseen ryhtyvälle. Yleensä rakentamismääräysten noudattamisvelvoite on osoitettu suunnittelijoille. Hankkeeseen ryhtyvä viitannee siihen, että käyttöturvallisuusmääräysten (samoin kuin luonnollisesti lähes kaikkien muidenkin rakentamismääräysten) katsotaan lähtökohtaisesti koskevan myös viranomaishyväksyntöjä edellyttämättömiä hankkeita. Kysyä voi, olisiko hankkeeseen ryhtyvän lisäksi syytä mainita suunnittelijat subjekteina, joita määräykset koskevat.

Pykälän 2 momentissa kytketään määräysten soveltamisala korjaus- ja muutostöissä tilanteisiin, joissa alkuperäinen ratkaisu olisi turvallisuuden tai terveydellisyyden kannalta ilmeisen haitallinen. Korjaus- ja muutostöiden osalta ei ole erikseen mainittu rajoittavana tekijänä rakennuksen ominaisuuksia ja mahdollista historiallista tai arkkitehtonista arvoa, kuten käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä on mainittu. Vaikka maankäyttö- ja rakennuslain 117 §:n oikeusohje on aina otettava lupaharkinnassa huomioon, ei välttämättä haitaksi olisi, että myös korjaus- ja muutostöiden kohdalla mainittaisiin historiallisten ja arkkitehtonisten arvojen huomioon ottamisen tärkeys.

”Ilmeisen haitallinen” on joustava ja tulkinnoille sijaa antava ilmaisu. Toisaalta on hyvä, että jätetään riittävästi tulkinnoille sijaa. Toisaalta soveltavat viranomaiset yleensä kaipaavat jotain konkreettista tulkintojensa tueksi. Sen vuoksi olisi eduksi, että ilmaisua avattaisiin perustelumuiotiossa. Riskillisyyttä käyttötarkoituksen muutostilanteissa on muistiossa avattu, mikä on hyvä asia.

2 § Porras

Portaan pinnan liukkauden kiello on tärkeä asia. Erityisen tärkeä se on ulkoportaiden osalta. Ulkoportaissa korostuu myös jään ja lumen poisto, jonka tulee olla helposti toteutettavissa. Ylipäättänsä portaiden huolto on niiden käytettävyyden ja turvallisuuden kannalta olennainen kysymys. Yhdistys esittää harkittavaksi mainintaa portaiden huollettavuudesta ja kunnossapidosta.

Poistumisalueen sisäisen portaan vähimmäisleveys kytkeytyy uloskäytävien mitoittamiseen paloturvallisuusasetuksessa. Perustelumuiotiossa tähän on viitattukin. Pitäisikö väärinkäsitysten välttämiseksi 2 momenttia täydentää viittauksella paloturvallisuusasetukseen?

Kattamisvaatimus kerrostasojen väliselle portaalle tuottaa rajoituksia suunnittelulle. Suunnittelulle tulisi enemmän vapauksia jos määräystä täydennettäisiin tyyliin: ”katettu tai muutoin säältä suojattu”.

4 momentissa esitetty vaatimus riittävästä luonnonvalon saannista hissiä edellyttämättömissä asuinkerrostaloissa lienee kokonaan uusi. Vaatimus sinänsä ei ole kohtuuton, kun lisäksi ottaa huomioon, kuinka vähän hissittömiä uusia kerrostaloja rakennetaan. ”Riittävästi” –sanan voisi kuitenkin poistaa.

3 § Sisäportaiden mitoitus

Aiemmin ohjetasoisten mittojen nostaminen asetukseen vaikuttaa perustellulta. Ne tuovat tukea sekä suunnitteluun että viranomaistoimintaan.

Asuinhuoneiston sisäiset porraskorjaukset ovat viime aikoina yleistyneet. Toisinaan porraskorjaus johtaa vain yhteen tilaan, joka voi olla hyvinkin toisarvoinen. Silloin voi kategorinen mittavaatimus, olkoonkin että viranomaisella on mahdollisuus erityisestä syystä määräyksistä aina poiketa, aiheuttaa ongelmia. Yhdistys esittääkin harkittavasti asuinhuoneiston sisäportaasta osalta lievennystä. Lievennys voisi olla esimerkiksi muotoa: ”ellei hyväksyttävistä tilallisista tai muista vastaavista ratkaisuista muuta johdu”.

3 momentin toisesta virkkeestä, joka alkaa sanalla ”Etenemän” puuttuu sana ”on”.

5 § Tasanne ja luiska

Henkilökuorman kestävyysvaatimus 2 momentissa on luonnollisesti perusteltu, paitsi tilanteissa, joissa putoamisvaara kyllä on, mutta putoamiskorkeus on haitattoman pieni. Pitäisikö putoamisvaara kytkeä loukkaantumisen tms. vaaraan?

15 § Ulkotilojen turvallisuus

Jäte- ja huoltoajoneuvon reitin peruuttamiskielto piha-alueella 3 momentissa on kirjoitettu ehdottomaan muotoon. Määräys on tiukka, ottaen huomioon tiivistyvä kaupunkirakenne. Käytännössä sitä ei pystytä noudattamaan. Jäteautojen osalta säännös voi olla niiden suuren koon vuoksi hyvinkin perusteltu, mutta ei välttämättä normaalien huoltoajoneuvojen osalta. Niihin kaikiin luetaan myös muuttoautot? Säännöstä voisi harkita lievennettäväksi niin, että tilanteissa, joissa peruuttamismahdollisuutta ei pystytä sulkemaan kokonaan pois, olisi vaatimuksena peruuttamisen järjestäminen piha-alueella turvallisesti esimerkiksi erilaisten ajoesteiden ja vastaavien avulla.

19 § Kokoontumistila

Vaatimus tarkoituksenmukaisuudesta kokoontumistilan suunnittelun ja rakentamisen osalta ei sano oikeastaan mitään. Tarkoituksenmukaisuuden sisältöä ei ole perustelumuistiossakaan eikä ohjeessa avattu.

2 momentti kaipaa mainintaa siitä, missä kokoontumistilasta säädetään.

21 § Kokoontumistilan istuimet

Vaakasuorat suuret kokoontumistilat ja erilaiset monikäyttötilat ovat yleistyneet. Monissa niistä ei istuimia ole kytketty, vaikka istuimia olisi useita satoja. Yhdistys ei sinänsä pysty arvioimaan, onko toisiinsa kytkemisvaatimus lisäkustannuksia aiheuttava kysymys, ja mikä sen turvallisuutta parantava vaikutus loppujen lopuksi on. Kalusteiden vaihto rakennuksen käyttöönoton jälkeen ei ole mikään lupa-asia, joten määräyksen noudattamisen valvonta on vaikeaa.

25 § Tavarankuljetus ja huoltoliikenne rakennuspaikalla

Jälleen voi kysyä, tuoko sana ”tarkoituksenmukainen” jotain oleellista lisää määräykseen (1 ja 3 momentit).

OHJE

Ohje piirroksineen vaikuttaa käyttökelpoiselta. Sen osalta ei yhdistyksellä ole muuta huomautettavaa kuin pari kielellistä seikkaa sekä yksi toisarvoinen huomio.

Ohjeen sivulla 14 kuvatekstin 10 alla lienee jokin virhe, kun siinä todetaan ”lisäkäsijohteen palvelevan luiskan yhteydessä millimetriä pyörätuolin käyttäjiä”.

Sivulla 20 ei lukijalle oikein avaudu kohta, joka koskee lumiesteitä ja katolta poistettavaa lunta: mistä lipoista kohdassa on kysymys?

Sivulla 18 kohdassa, jossa suositellaan erinäisiä varusteita ja suunnitteluratkaisuja, mainitaan häkävaroitin suositeltavana varusteena tulisijallisiin tiloihin. Varoitin voi olla tehokas, tosin yhdistyksellä ei ole tietoa kuinka tehokkaasti se voi häkäkuolemia estää. Varoittimien huonona puolena voi pitää sitä, että niiden avulla tuodittaudutaan turvallisuuden tunteeseen eikä huolehdi sitä, että tulisijoja osataan käyttää oikein. Majoitus- ja vastaavissa tiloissa häkävaroitin on varmaan hyvinkin hyödyllinen laite.

RAKENNUSTARKASTUSYHDISTYS RTY ry

Pekka Virkamäki
puheenjohtaja